

Det ekonomiska läget

Regeringens makroekonomiska prognos och
ingångsvärden för Budgetpropositionen 2023

31 oktober 2022

Sammanfattning

- Prognosen för svensk ekonomi är dyster. Det finns betydande risker för att utvecklingen blir sämre
- Viktigt att finanspolitiken är väl avvägd både i förhållande till att få ner hög inflation och för att kunna hantera nedgången i ekonomin
- Genom att följa det finanspolitiska ramverket säkerställs handlingsutrymme vid ett försämrat ekonomiskt läge

Agenda

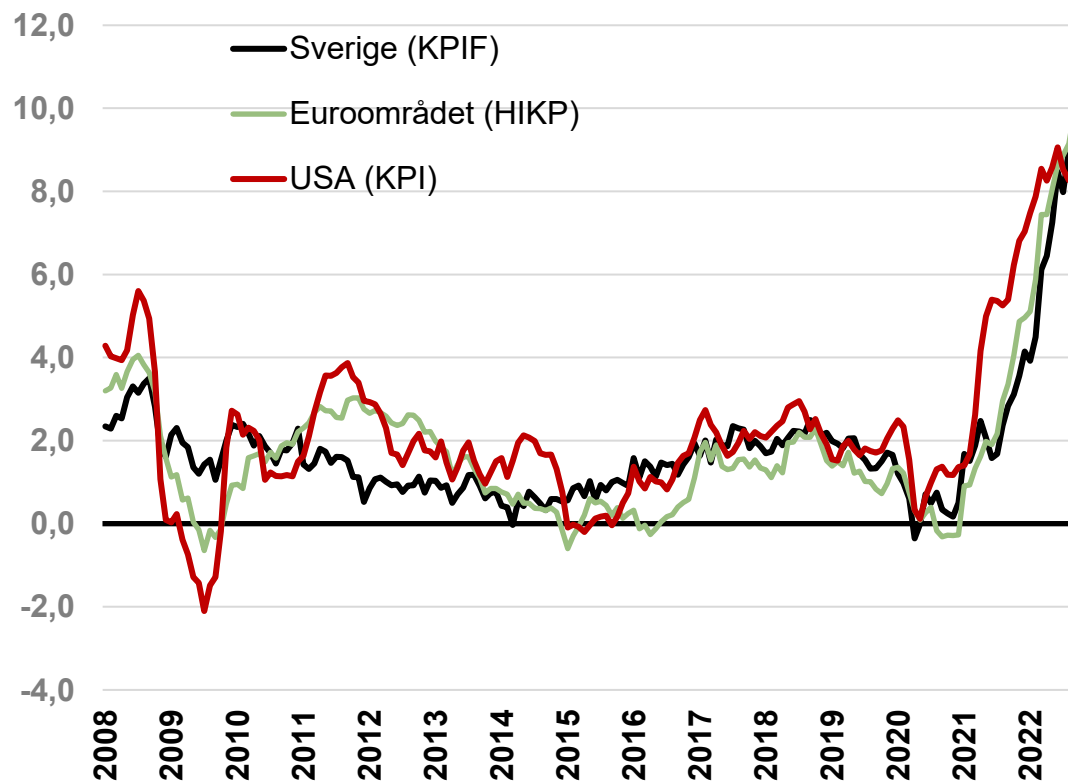
- Makroekonomisk utveckling
- Förutsättningar för BP23
- Regeringens prioriteringar

Makroekonomisk utveckling

Hög inflation i Sverige och i omvärlden

Inflation

Årlig procentuell förändring

Källa: Macrobond.

Regeringskansliet

- Flera faktorer har bidragit till hög inflation
 - Utbudsstörningar
 - Höga energi- och livsmedelspriser
 - Stark efterfrågan
- Inflationen väntas sjunka 2023

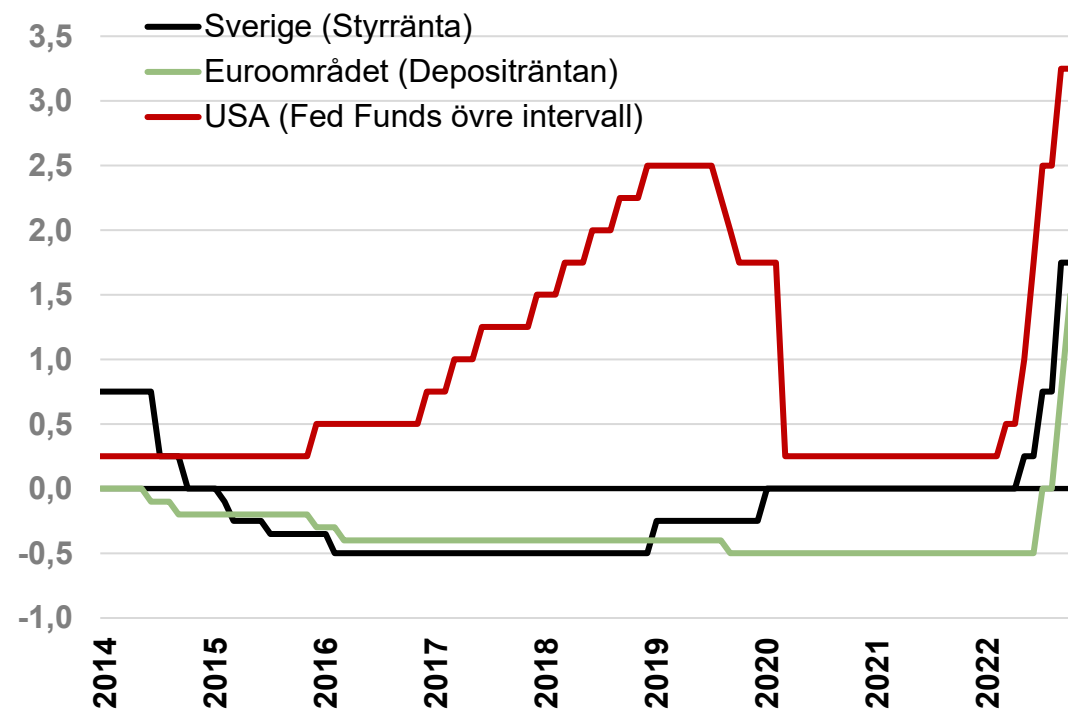
En hög inflation skapar problem

- En hög och varierande inflation ökar osäkerheten. Det leder till att det blir svårare för hushåll och företag att planera och fatta ekonomiska beslut
- Det innebär också att pengar snabbt blir mindre värda. Detta minskar köpkraften och besparingars värde
- Sammantaget gör det att viljan och möjligheten att konsumera och investera minskar och att aktiviteten i hela ekonomin hämmas

Stramare finansiella förhållanden

Styrräntor i Sverige, Euroområdet och USA

Procent, månadsvärden

Källor: Macrobond och egna beräkningar.

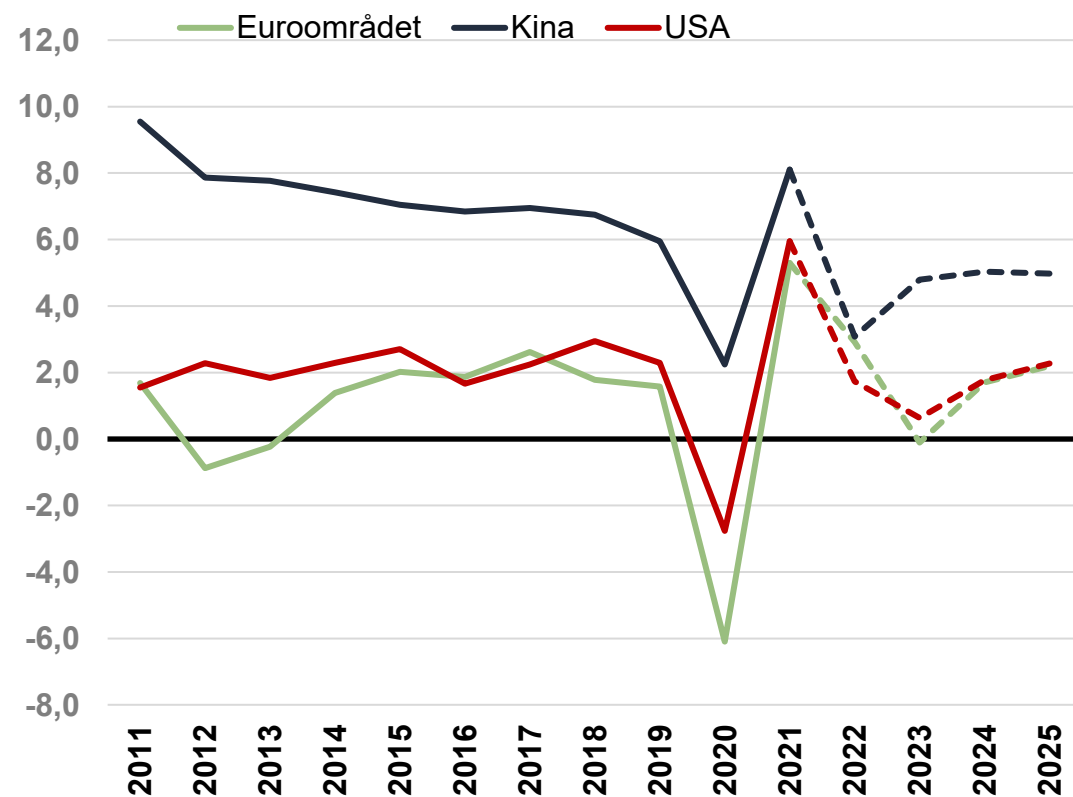
- Centralbanker höjer styrräntorna för att få ner inflationen
- Ytterligare räntehöjningar är att vänta

Svag BNP-tillväxt i omvärlden väntas

BNP Euroområdet, Kina och USA

Årlig procentuell förändring

BNP-tillväxt

Årlig procentuell förändring

	2021	2022	2023	2024	2025
EA	5,3 (5,3)	2,9 (2,8)	-0,1 (0,9)	1,7 (2,1)	2,2 (1,7)
US	5,9 (5,7)	1,7 (1,7)	0,6 (1,1)	1,8 (2,3)	2,3 (2,7)
CN	8,1 (8,1)	3,1 (3,5)	4,8 (5,5)	5,0 (5,0)	5,0 (5,0)
WO	6,0 (6,1)	2,8 (2,8)	2,2 (2,8)	3,4 (3,5)	3,4 (3,5)
KIX-BNP	5,2 (5,2)	2,4 (2,4)	0,7 (1,6)	2,2 (2,4)	2,4 (2,4)

Siffror inom parentes avser prognosen från augusti 2022.

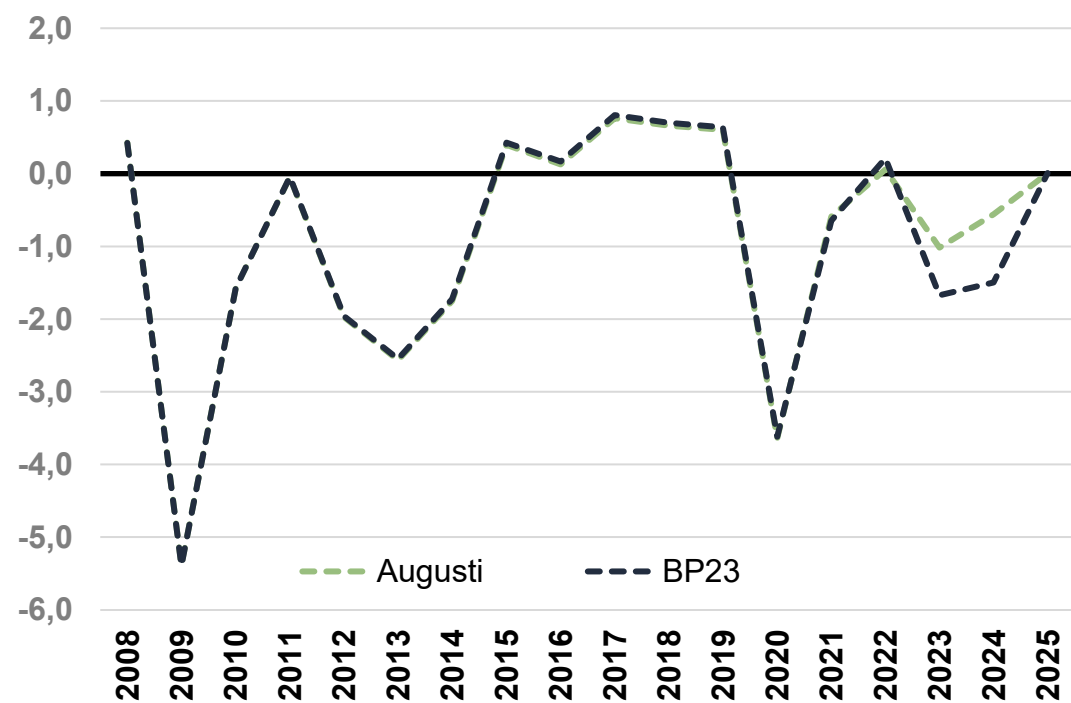
Källor: Macrobond och egna beräkningar.

Svensk ekonomi bedöms vara i en lågkonjunktur 2023

BNP-gap

Procent av potentiell BNP

Källor: SCB och egna beräkningar.

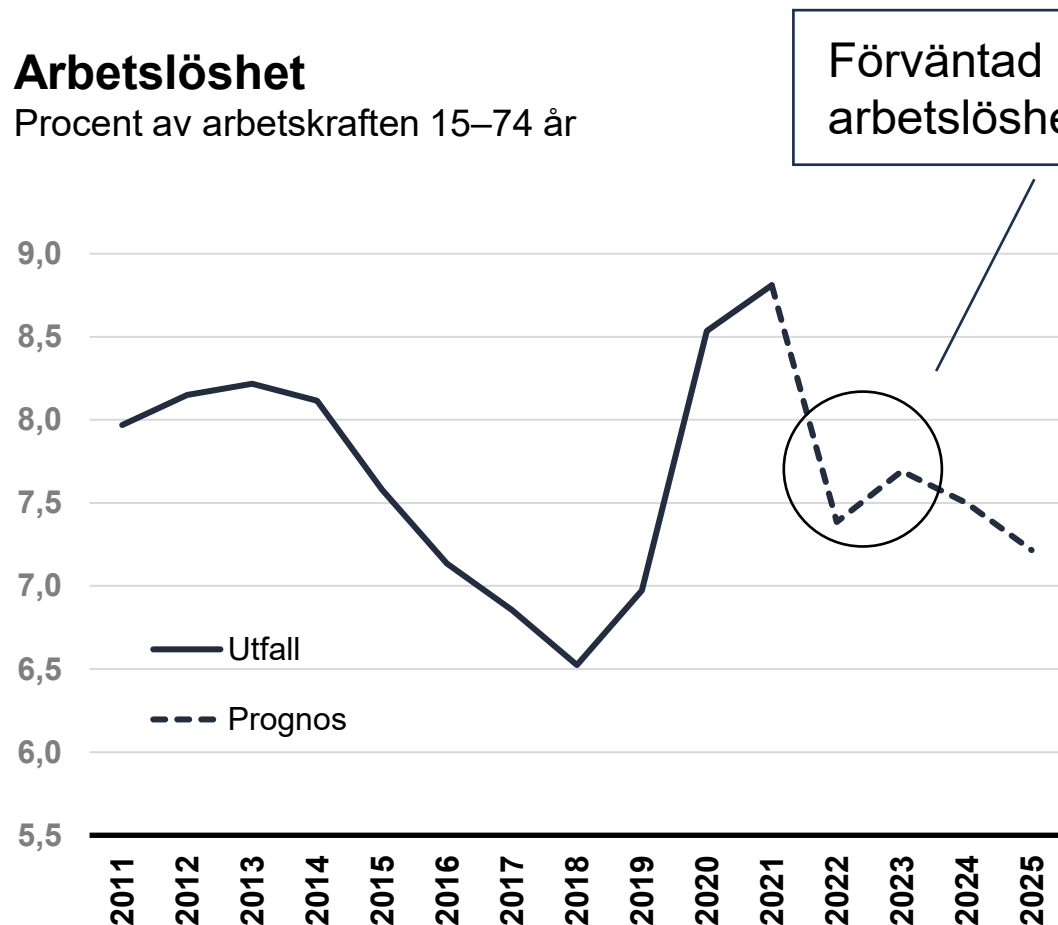
- Aktiviteten i svensk ekonomi väntas minska
- Hushåll och företag pressas av högre kostnader
- Svag efterfrågan från omvärlden väntas tynga svensk export

Efterfrågan på arbetskraft väntas minska

Arbetslöshet

Procent av arbetskraften 15–74 år

- Minskad ekonomisk aktivitet medför lägre efterfrågan på arbetskraft
- Arbetslösheten väntas stiga 2023 från en relativt hög nivå

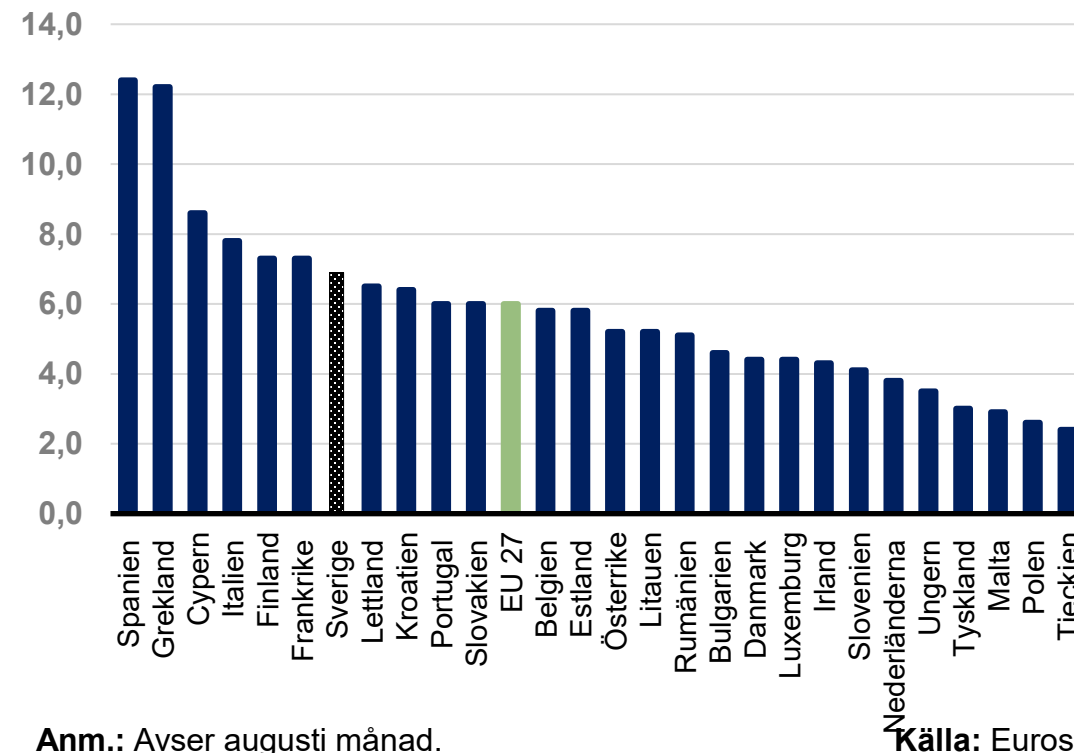
Källor: SCB och egna beräkningar.

Arbetslösheten i Sverige är jämförelsevis hög

Arbetslösheten i EU

Procent av arbetskraften 15-74 år, säsongsrensade månadsvärden

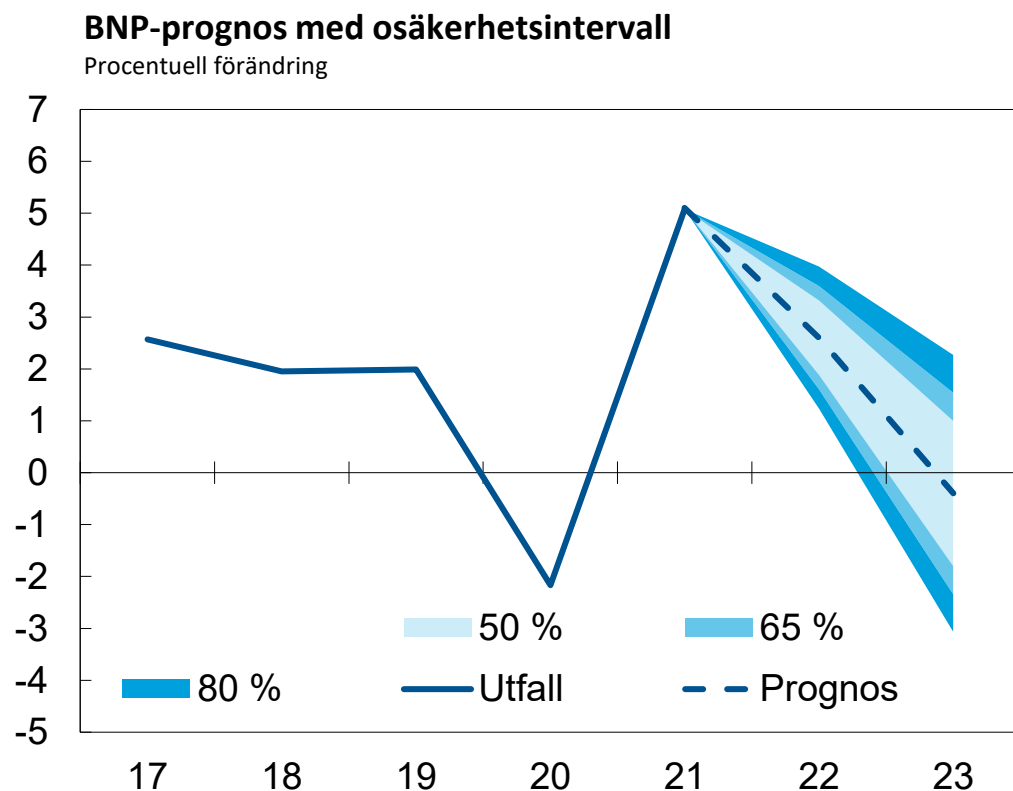

Anm.: Avser augusti månad.

Källa: Eurostat.

- Arbetslösheten i Sverige är jämförelsevis hög, och högre än EU-snittet
- Sverige har för närvarande den sjunde högsta arbetslösheten i EU

Stor osäkerhet kring utvecklingen

Källor: SCB och egna beräkningar.

- **Energi och geopolitik**

- Ändrade förutsättningar vid en eskalation av kriget i Ukraina
- Osäkra antaganden kring den europeiska energiförsörjningen

- **Den höga inflationen**

- Penningpolitiken kan behöva stramas åt mer och fortare
- Den totala effekten av en global åtstramning av penningpolitiken är osäker
- Stramare penningpolitik riskerar att blottlägga sårbarheter i de finansiella systemen

- **Bostads- och fastighetsmarknad**

- Osäkert hur hushåll och företag kommer påverkas av stigande räntor

- **Inbromsning i Kina**

- Osäkerheter kopplade till landets covidhantering och inbromsningen i fastighetssektorn

Förutsättningar för BP23

Förutsättningar och läge

- Sverige befinner sig i en utmanande ekonomisk miljö – hög inflation samtidigt som vi är på väg in i en lågkonjunktur
- Finanspolitiken behöver vara väl avvägd – både i förhållande till behovet av att få ner inflationen och för att hantera nedgången i ekonomin
- Om den höga inflationen biter sig fast är det sannolikt att det medför högre räntor under längre tid. Det skulle fördjupa lågkonjunkturen
- Viktigt med återhållsamhet

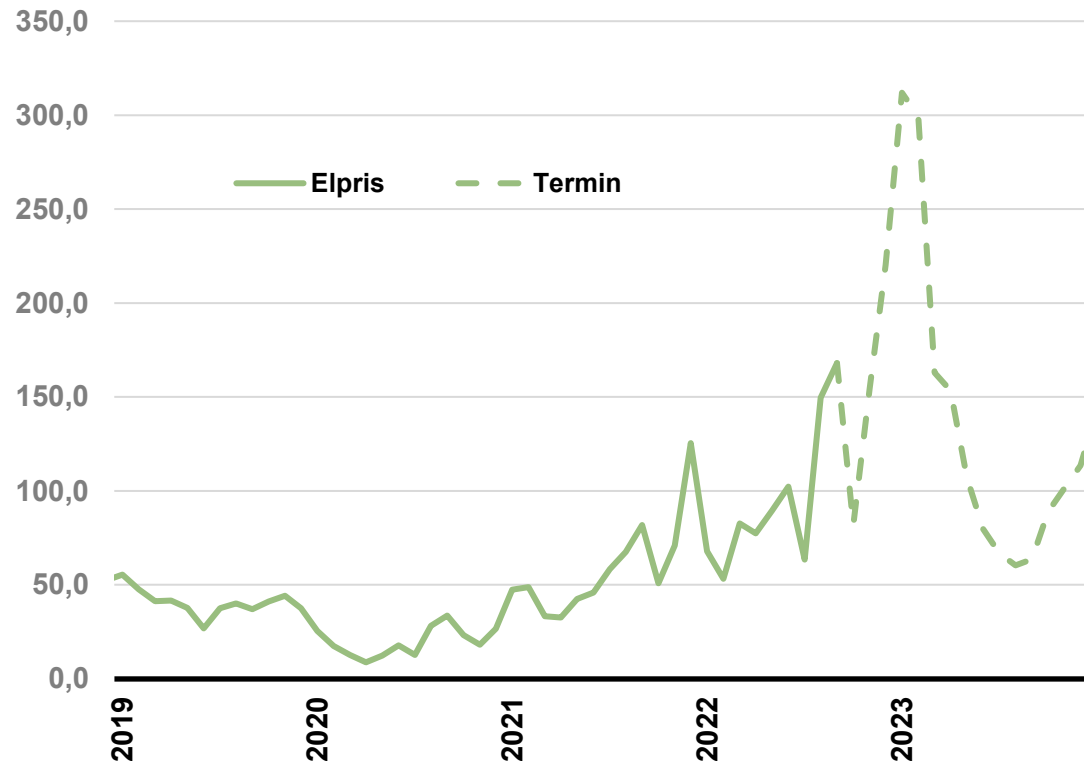
Högekostnadsskydd för höga elpriser

- Staten varken kan eller bör kompensera för samtliga de prisökningar som nu sker
- Exceptionellt läge, hushåll och företag drabbas hårt
- Avvägning mellan att stötta de som drabbats men bibehålla incitament för effektivisering och inte spä på inflationen
 - Höga elpriser och stora prisskillnader, som ger upphov till kapacitetsintäkter, har i sig en dämpande effekt på efterfrågan
 - Baserad på tidigare pris och förbrukning leder till fortsatta incitament till effektivisering
 - Regeringen har tagit hänsyn till åtgärdens effekter på inflationen i bedömningen av finanspolitikens inriktning

Elpriset väntas bli högre än förra vintern

Elpris Öre/KWh

- Höga priser pressar svenska hushåll och företag
- Stor osäkerhet om prisutvecklingen framöver

Anm.: Avser terminspriser 28/10 Källor: Macrobond och egna beräkningar.

Ramverket styr budgetens utformning

- Det finanspolitiska ramverket ska värnas för att säkra stabilitet och förutsebarhet kring den ekonomiska politiken
- Det är därför viktigt att budgeten är anpassad så att överskotts målet nås
- Finanspolitiken bör vara neutral

Prioriteringar

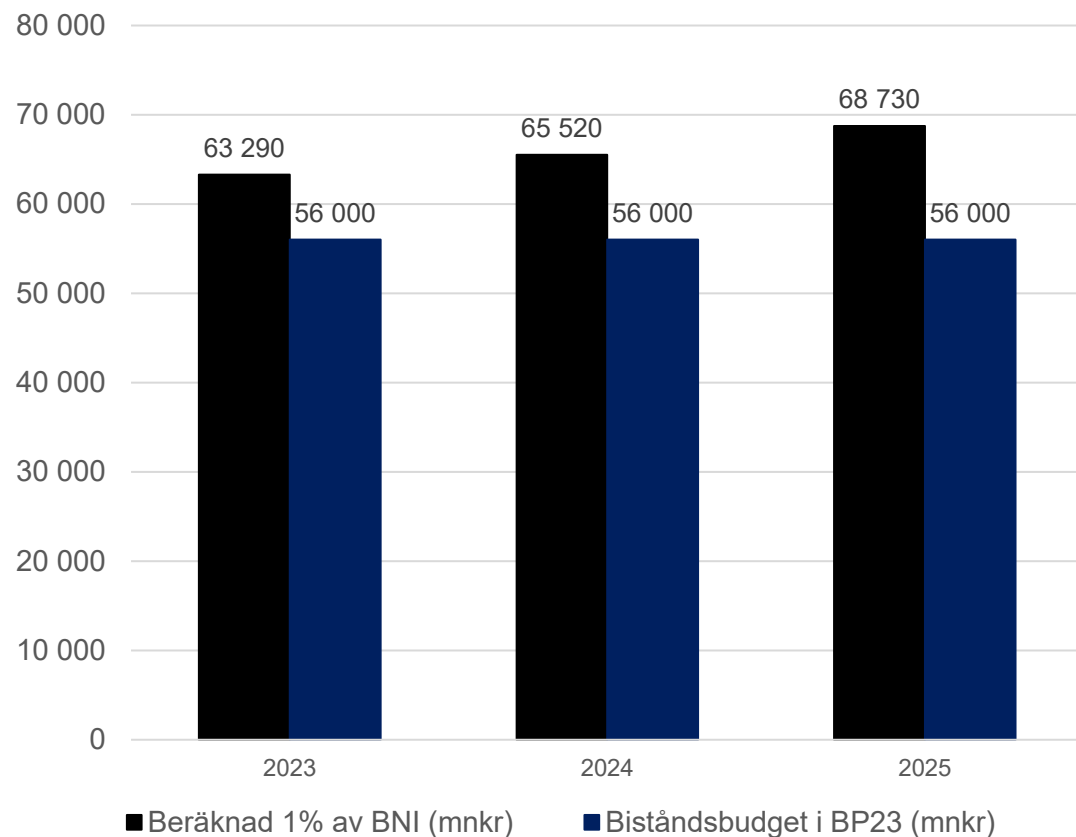
Behov av att säkerställa handlingsutrymme

- Finanspolitiken behöver vara återhållsam
- Budgetutrymmet var begränsat till följd av tidigare regeringens politik samt oundvikliga utgifter
- För att säkerställa handlingsutrymme till nödvändiga reformer krävs omprioriteringar

Återgång till tidigare reseavdrag

- Den förra regeringens förslag skulle omfatta 4,25 miljarder kronor - utan påtagliga förbättringar
- Att behålla det befintliga systemet samt höja schablonbeloppet bedöms istället omfatta 1,6 miljarder kronor 2023. Detta innebär även att de med störst kostnader prioriteras

Läget kräver omprioriteringar av utgifter

- Effektiva insatser och resultat i fokus
- Biståndsbudgeten sätts för tre år och frikopplas från BNI

Regeringens viktigaste prioriteringar

- Stötta drabbade hushåll och företag
- Stärk rättsväsende, försvar och välfärd
- Stärk förutsättningarna för jobb och tillväxt
- Effektiv och ambitiös energi- och klimatpolitik
- Hållbar migrations- och integrationspolitik

Nyckeltalstabell BP23 (aug 22 i kursivt)

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	5,1	2,6	-0,4	2,0	3,2
BNP, kalenderkorrigerad	4,9	2,6	-0,2	2,0	3,4
BNP per invånare	4,4	1,9	-0,9	1,4	2,7
Hushållens konsumtion	6,0	3,6	-0,7	2,1	4,9
Offentlig konsumtion	2,8	-0,3	-0,2	0,1	-0,8
Fasta bruttoinvesteringar	6,3	4,1	-1,8	2,5	3,6
Lagerinvesteringar, bidrag till BNP-tillväxten i procentenheter	0,4	0,8	-0,3	0,0	0,0
Export	7,9	4,8	1,0	3,1	2,2
Import	9,6	7,2	-0,8	2,6	1,7
Nettoexport, bidrag till BNP-tillväxten i procentenheter	-0,3	-0,8	0,8	0,3	0,3
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	2,3	2,2	0,6	0,8	2,0
Produktivitet, näringslivet, kalenderkorrigerad	2,5	0,6	-1,5	0,8	1,0
Sysselsättning, 15–74 år	0,9	3,0	0,2	0,7	0,8
Sysselsättningsgrad, % av befolkningen 15–74 år	67,3	69,1	69,0	69,2	69,4
Sysselsättningsgrad, % av befolkningen 20–64 år	80,7	82,9	82,8	83,0	83,4
Arbetskraftsdeltagande, % av befolkningen 15–74 år	73,8	74,6	74,7	74,8	74,8
Arbetslöshet, % av arbetskraften 15–74 år	8,8	7,4	7,7	7,5	7,2
KPI	2,2	8,6	8,3	3,0	2,5
KPIF	2,4	7,9	5,2	2,0	2,0
BNP-gap*	-0,6	0,2	-1,7	-1,5	0,0
BNP, euroområdet	5,3	2,9	-0,1	1,7	2,2
BNP, omvärlden KIX-vägt medelvärde	5,2	2,4	0,7	2,2	2,4
Styrränta, procent	0,00	0,75	2,68	2,72	2,50

* Skillnad mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

Anm.: Baserad på publicerad statistik t.o.m. 2022-10-20. Försörjningsbalansen avser fasta priser. Källor: SCB, Macrobond och egna beräkningar.

Sammanfattning

- Prognosen för svensk ekonomi är dyster. Det finns betydande risker för att utvecklingen blir sämre
- Viktigt att finanspolitiken är väl avvägd både i förhållande till att få ner hög inflation och för att kunna hantera nedgången i ekonomin
- Genom att följa det finanspolitiska ramverket säkerställs handlingsutrymme vid ett försämrat ekonomiskt läge

Det ekonomiska läget

Regeringens makroekonomiska prognos och
ingångsvärden för Budgetpropositionen 2023

31 oktober 2022

